

2025-11-10

Beslut

Avida Finans AB (publ)
genom styrelsens ordförande
Box 38101
100 64 Stockholm

FI dnr 24-24443

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Sveavägen 44]
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Anmärkning och sanktionsavgift

Finansinspektionens beslut (att meddelas den
11 november 2025 kl. 8.00)

1. Finansinspektionen ger Avida Finans AB (publ) (556230-9004) en
anmärkning.

(15 kap. 1 § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse)

2. Avida Finans AB (publ) ska betala en sanktionsavgift på 20 000 000 kronor.

(15 kap. 7 § lagen om bank- och finansieringsrörelse)

Hur man överklagar, *se bilaga*.

Sammanfattning

Avida Finans AB (publ) (Avida eller bolaget) är ett kreditmarknadsbolag med tillstånd att driva finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Bolaget erbjuder bland annat krediter till konsumenter.

Finansinspektionen har undersökt om Avida vid sin kreditprövning har uppfyllt kraven i 6 och 12 §§ konsumentkreditlagen (2010:1846). Undersökningen omfattar krediter som bolaget beviljade till konsumenter under veckorna 24, 25, 29 och 30 år 2024. Kreditbeloppen uppgick till mellan 10 000 och 125 000 kronor.

Undersökningen visar att Avida överlag har en gedigen kreditprövningsprocess. Men på grund av bristande samordning mellan bolagets ansökningsformulär och

dess kreditprövningsprocess har bolaget beviljat och betalat ut krediter till åtminstone 34 konsumenter som vid ansökningstillfället – och med utgångspunkt i bolagets egen beräkningsmodell – saknade ekonomiska förutsättningar att kunna fullgöra sitt åtagande enligt kreditavtalet. Avida har därmed överträtt 12 § första stycket konsumentkreditlagen.

De konstaterade överträdelserna är sådana att Finansinspektionen bedömer att det finns skäl att ingripa mot Avida. Överträdelserna är inte så allvarliga att det finns anledning att överväga att återkalla bolagets tillstånd eller meddela bolaget en varning. Finansinspektionen ger därför bolaget en anmärkning, som för att vara tillräckligt ingripande ska förenas med en sanktionsavgift på 20 miljoner kronor.

1 Bakgrund

1.1 Om Avida Finans AB (publ) och dess verksamhet

Avida Finans AB (publ) (Avida eller bolaget) är ett kreditmarknadsbolag med tillstånd att driva finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF). Bolaget driver även verksamhet med kreditgivning genom filialer i Finland och Norge.

Avida erbjuder bland annat krediter till konsumenter. Den totala utlåningen till allmänheten var den 31 december 2024 cirka 12,3 miljarder kronor. År 2024 var bolagets omsättning cirka 1,2 miljarder kronor.

1.2 Ärendet

I september 2024 inledde Finansinspektionen en undersökning av Avida för att kontrollera om bolaget vid sin kreditprövning uppfyllde kraven i 6 och 12 §§ konsumentkreditlagen (2010:1846).

Finansinspektionen har hämtat in uppgifter om samtliga krediter som bolaget beviljade till konsumenter under veckorna 24, 25, 29 och 30 år 2024. Kreditbeloppen uppgår till mellan 10 000 och 125 000 kronor. Det är fråga om både nya krediter och samlingskrediter, det vill säga krediter som konsumenten tar för att betala av flera mindre krediter. Sammanlagt har Finansinspektionen granskat drygt 860 kreditakter.

Finansinspektionen har också efterfrågat och tagit del av en utförlig beskrivning av Avidas kreditprövningsprocess, styrdokument, policyer, instruktioner, manualer och andra dokument som reglerar den kreditprövning som bolaget gör innan en kredit beviljas till en konsument. Inspektionen har även granskat de ansökningsprocesser som en konsument som ansöker om en kredit behöver genomgå.

Uppgifterna har samlats in genom skriftlig kommunikation med bolaget och vid ett digitalt möte. I juni 2025 yttrade Avida sig över Finansinspektionens iakttagelser och preliminära bedömningar.

2 Tillämpliga bestämmelser

En näringsidkare ska enligt 12 § konsumentkreditlagen pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. En sådan kreditprövning ska enligt samma paragraf grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Det framgår också att krediten endast får beviljas om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande.

Konsumentkreditlagen genomför konsumentkreditdirektivet, som syftar till att upprätthålla ett starkt konsumentskydd.¹ Det framgår av förarbetena till konsumentkreditlagen att ett av de huvudsakliga syftena med regleringen är att motverka problem med överskuldsättning. Vidare framgår att kreditprövningen kan sägas bestå av tre moment. Näringsidkaren måste samla in tillräckliga uppgifter om konsumenten. Utifrån de uppgifterna ska näringsidkaren beräkna konsumentens betalningsförmåga, och med ledning av den beräkningen avgöra om den sökta krediten ska beviljas eller avslås (prop. 2009/10:242 s. 83 och 99 f).

3 Finansinspektionens iakttagelser och bedömningar

3.1 Avidas ansöknings- och kreditprövningsprocess

När en konsument ansöker om en kredit hos Avida ska han eller hon uppge hur många som står som sökande (en eller två personer), önskat kreditbelopp, önskad återbetalningstid samt syfte med krediten. Den sökande ska också ange bland annat boendeform, boendekostnad, anställningsform, civilstånd, antal barn, inkomst, befintliga skulder samt uppgifter om bankkonto för utbetalning av lånet. Boendekostnaden ska anges som konsumentens del av hyran, del av månadskostnaden för bostadsrätt, del av driftskostnaden om konsumenten bor i villa och del av boendekostnaden om konsumenten är inneboende eller bor i andra hand. Samma uppgifter ska lämnas oavsett om konsumenten ansöker om krediten direkt från bolaget eller via en kreditförmedlare.

I samband med ansökan ger den sökande bolaget tillåtelse att hämta in en kreditupplysning och transaktionsdata från sökandens bank.

Uppgifterna som lämnas i ansökan analyseras och kontrolleras dels mot interna uppgifter som historisk data om konsumenten eller dennes övriga krediter hos

¹ Se bland annat skäl 8 och 9 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG.

bolaget, dels mot externt hämtade uppgifter från kreditupplysning och transaktionsdata. Utifrån konsumentens egna uppgifter och uppgifterna från kreditupplysningen får konsumenten ett så kallat scoringvärde. Scoringvärdet och konsumentens fastställda inkomst ligger till grund för hur stor kredit han eller hon som mest kan beviljas.

Konsumentens möjlighet att återbetala krediten beräknas genom en så kallad kvar att leva på-kalkyl (KALP). I den beräkningen tar bolaget hänsyn till inkomster, utgifter och skulder. De utgifter som beaktas är den sökandes boendekostnader och levnadskostnader, levnadskostnader för eventuella barn samt kostnader för övriga krediter som framgår av kreditupplysningen. När det gäller boendekostnaderna för gifta eller sammanboende läggs hälften av det belopp som konsumenten anger in i beräkningen. Om detta belopp understiger bolagets schablon för boendekostnader är det dock i stället schablonen som läggs in.

Enligt Avidas kreditprövningspolicy är det endast om KALP-beräkningen ger ett positivt resultat som en konsument ska anses ha en sådan återbetalningsförmåga att krediten ska beviljas.

3.2 Avida har beviljat krediter till konsumenter som saknat förutsättningar att fullgöra sitt åtagande

Under den tid som Finansinspektionens undersökning avser, framgick det av de ansökningsformulär som användes att en konsument som var gift eller sammanboende skulle uppge sin del av boendekostnaden. Detta gällde oavsett om ansökan gjordes via en kreditförmedlare eller direkt till bolaget. En sökande som var ensamstående skulle alltså lämna uppgifter om hela kostnaden för boendet. En sökande som var gift eller sammanboende skulle däremot bara lämna uppgifter om sin egen del av hushållets boendekostnad, det vill säga den totala boendekostnaden med avdrag för de kostnader som den person som den sökande sammanbodde med stod för. Konsumenter som var gifta eller sammanboende uppgav därmed vanligtvis endast halva den totala boendekostnaden.

Som framgår i avsnitt 3.1 var det emellertid inte det belopp som konsumenten uppgav som användes i KALP-beräkningen, utan i stället det högsta värdet av hälften av det belopp som konsumenten angav och bolagets schablon för boendekostnader. Boendekostnaden halverades alltså ytterligare en gång för gifta och sammanboende innan den lades in i KALP-beräkningen. Det innebär att beräkningen grundades på en för låg boendekostnad för dessa konsumenter, i alla fall när bolagets schablon inte användes.

Finansinspektionens undersökning visar att i åtminstone 47 kreditakter, där den sökande var gift eller sammanboende och bolagets schablon för boendekostnader inte användes, skulle KALP-beräkningen ha blivit negativ om bolaget hade använt den boendekostnad som konsumenten uppgav. Av dessa 47 ärenden resulterade 34 i en utbetald kredit till konsumenten. Bolaget har alltså beviljat

och betalat ut krediter till konsumenter som med en korrekt beräknad boendekostnad skulle ha fått ett negativt resultat i KALP-beräkningen. Som nämns i avsnitt 3.1 följer det av bolagets egen kreditprovningpolicy att ansökan då i stället skulle ha avslagits på grund av bristande återbetalningsförmåga.

Avida medger att KALP-beräkningen i dessa 34 fall skulle ha gett ett negativt resultat om boendekostnaden hade beräknats korrekt och att kreditansökningarna därmed rätteligen borde ha avslagits.

Undersökningen visar alltså att Avida i åtminstone 34 fall har beviljat och betalat ut krediter till konsumenter som vid ansökningstillfället, och med utgångspunkt i bolagets beräkningsmodell, inte hade tillräckliga förutsättningar att kunna fullgöra sitt åtagande enligt kreditavtalet. Bolaget har därmed brutit mot 12 § första stycket konsumentkreditlagen.

4 Överväganden om ingripande

4.1 Avidas inställning

Avida anser att Finansinspektionen bör avstå från ett ingripande eftersom överträdelserna både är ringa och under alla omständigheter redan har rättats.

Enligt Avida är den identifierade bristen mycket begränsad, sett till undersökningens totala omfattning. Endast ett fåtal krediter har beviljats och utbetalats på felaktiga grunder. Det har inte funnits något avsiktligt agerande eller medvetet risktagande från bolagets sida som har bidragit till att bristen har uppkommit. Bristen i kreditprovningen uppstod succesivt för olika ansökningskanaler i och med att olika kreditförmedlare ändrade formuleringen av sina frågor vid olika tidpunkter.

Avida uppger att bolaget identifierade bristen i maj 2024 och att det skyndsamt inledde åtgärder för att utreda orsaken och åtgärda bristen. Bolaget tog även tillfället i akt att genomföra mer omfattande systemförbättringar för att undvika risken för liknande brister i framtiden. Bristen hade åtgärdats för samtliga ansökningskanaler i november 2024. Detta var så skyndsamt som möjligt med hänsyn till de systemmässiga förutsättningarna och med hänsyn till omfattningen och komplexiteten i de förändringar som genomfördes.

Av de 34 felaktigt utbetalda krediterna har näst intill samtliga löpt på utan betalningsproblem. Andelen fallissemang är inte förhöjd jämfört med motsvarande andel i den totala portföljen av blacolån som bolaget beviljade under perioden juni–augusti 2024. Avida framhåller att bristen inte har lett till några faktiska skador eller förluster eller någon ökad risk för skador eller förluster. Bristen har inte heller varit av sådan karaktär eller omfattning att det har uppstått konkreta eller potentiella negativa effekter på det finansiella systemet.

4.2 Överträdelserna kräver ingripande

4.2.1 Tillämpliga bestämmelser

Finansinspektionen ska som huvudregel ingripa om ett kreditinstitut, såsom ett kreditmarknadsbolag, har åsidosatt sina skyldigheter enligt LBF eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet, dess bolagsordning, stadgar eller reglemente, eller interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar institutets verksamhet. Finansinspektionen får dock avstå från att ingripa om överträdelserna är ringa eller ursäktliga, om kreditinstitutet gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot institutet och dessa åtgärder bedöms tillräckliga (15 kap. 1 § och 1 b § andra stycket LBF).

4.2.2 Finansinspektionens bedömning

Finansinspektionens undersökning visar att Avida i flera fall har beviljat och betalat ut krediter till konsumenter som vid ansökningstillfället saknade ekonomiska förutsättningar att fullgöra sina åtaganden enligt kreditavtalet. Även om inspektionen bedömer att Avida överlag har en gedigen kreditprövningsprocess, är de aktuella överträdelserna till sin karaktär sådana att de inte kan bedömas som ringa eller ursäktliga. Detta gäller särskilt mot bakgrund av att ett av de huvudsakliga syftena med konsumentkreditlagen är att motverka problem med överskuldssättning. Att det sett till bolagets totala utlåning endast är en mindre andel konsumenter som har drabbats ändrar inte den bedömningen.

Även om Finansinspektionen välkomnar att Avida vidtagit åtgärder för att rätta till den bristande samordningen mellan ansökningsformulären och kreditprövningsprocessen är detta, med hänsyn till överträdelsernas karaktär, inte tillräckligt för att inspektionen ska avstå från att ingripa.

Sammanfattningsvis har Avida överträtt en central bestämmelse i konsumentkreditlagen. Det som bolaget anför, och vad som i övrigt har kommit fram i ärendet, är inte skäl för att avstå från ett ingripande. Finansinspektionen ska därför ingripa mot Avida.

4.3 Val av ingripande

4.3.1 Tillämpliga bestämmelser

Finansinspektionen kan bland annat ingripa genom att förelägga ett kreditinstitut att vidta rättelse eller ge kreditinstitutet en anmärkning (15 kap. 1 § andra stycket LBF). Om överträdelserna är allvarliga ska kreditinstitutets tillstånd återkallas, eller, om det är tillräckligt, en varning meddelas (15 kap. 1 § tredje stycket LBF). Finansinspektionen får förena en anmärkning eller varning med en sanktionsavgift (15 kap. 7 § LBF).

När Finansinspektionen väljer sanktion ska inspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens art, dess konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet samt skador som uppstått och graden av ansvar (15 kap. 1 b § första stycket LBF).

Finansinspektionen ska därutöver, i försvårande riktning, beakta om kreditinstitutet tidigare har begått en överträdelse (15 kap. 1 c § första stycket LBF).

I förmildrande riktning ska det beaktas om kreditinstitutet i väsentlig mån genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning och om institutet snabbt har upphört med överträdelsen sedan den har anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen (15 kap. 1 c § andra stycket LBF). För att inspektionen ska beakta detta som en förmildrande omständighet krävs att båda rekvisiten är uppfyllda (se prop. 2014/15:57 s. 69).

4.3.2 Finansinspektionens bedömning

Avida har överträtt en central bestämmelse i konsumentkreditlagen, vars främsta syfte är att skydda konsumenten från att beviljas krediter som han eller hon inte har förutsättningar att betala tillbaka. Det finns i normalfallet skäl att se strängt på denna typ av överträdelser, även om en helhetsbedömning behöver göras i varje enskilt fall.

Bolaget för fram att näst intill samtliga av de 34 krediterna har löpt på utan betalningsproblem samt att andelen fallissemang inte har varit förhöjd. Varken Finansinspektionen eller bolaget känner emellertid till hur konsumenterna har löst sina betalningar till bolaget och på vilket sätt de har påverkats av att felaktigt ha beviljats krediter. Betalningarna kan till exempel ha lösts genom att konsumenten har tagit andra lån som då kan ha bidragit ytterligare till den överskuldssättning som kreditgivningen inneburit. Även om de faktiska skadeverkningarna alltså inte kan bedömas är det enligt Finansinspektionen uppenbart att överträdelserna potentiellt kan ha haft negativa effekter för de konsumenterna som har drabbats.

Avida uppger att bolaget i maj 2024 upptäckte att det fanns en bristande samordning mellan bolagets ansökningsformulär och dess kreditprövningsprocess. Bolaget kände alltså redan till problemet under den tid i juni och juli 2024 som Finansinspektionens undersökning avser. Att Avida trots det inte vidtog några särskilda försiktighetsåtgärder, som till exempel manuella kontroller, för att undvika att krediter fortsatte att beviljas på felaktiga grunder, är enligt Finansinspektionen klandervärt. Avida har därmed en hög grad av ansvar för överträdelserna.

Överträdelserna har konstaterats i en begränsad del av de granskade kreditakterna. Det har inte funnits några konkreta eller potentiella effekter på det finansiella systemet.

Finansinspektionen har inte tidigare ingripit mot Avida. Det finns alltså ingen överträdelse som ska beaktas i försvårande riktning, enligt 15 kap. 1 c § första stycket LBF. Enligt Finansinspektionens uppfattning har Avida inte samarbetat mer än vad som rimligen kan förväntas av ett företag under tillsyn. Vad som framkommit i denna del är därför inte något som bör påverka valet av ingripande.

Vid en sammantagen bedömning anser Finansinspektionen att överträdelserna inte är allvarliga i den mening som avses i 15 kap. 1 § andra stycket LBF. Sanktionen kan därför stanna vid en anmärkning. För att anmärkningen ska vara tillräckligt ingripande ska den förenas med en sanktionsavgift.

4.4 Sanktionsavgiftens storlek

4.4.1 Tillämpliga bestämmelser

Finansinspektionen får enligt 15 kap. 7 § LBF förena en anmärkning eller en varning med en sanktionsavgift. Sanktionsavgiften ska enligt 15 kap. 8 § LBF fastställas till lägst 5 000 kronor och högst till det högsta av följande alternativ:

1. tio procent av kreditinstitutets omsättning eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå närmast föregående räkenskapsår,
2. två gånger den vinst som institutet har gjort till följd av regelöverträdelsen om beloppet går att fastställa, eller
3. ett belopp motsvarande fem miljoner euro.

Avgiften får inte vara så stor att institutet därefter inte uppfyller kraven enligt 6 kap. 1 § LBF. Det innebär att den inte får vara så stor att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras.

När sanktionsavgiften fastställs ska, enligt 15 kap. 9 § LBF, särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 1 b och 1 c §§ samma kapitel. Särskild hänsyn ska också tas till institutets finansiella ställning och, om den går att fastställa, till den vinst som institutet har gjort till följd av regelöverträdelsen.

4.4.2 Finansinspektionens bedömning

Det är inte möjligt att fastställa vilken vinst som Avida har gjort till följd av regelöverträdelserna. Bolagets omsättning räkenskapsåret 2024 var cirka 1,2 miljarder kronor. Ett tak för sanktionsavgiftens storlek som bestäms utifrån omsättningen kommer att överstiga ett belopp motsvarande fem miljoner euro, och taket ska därför bestämmas utifrån omsättningen. Det högsta belopp som sanktionsavgiften kan fastställas till är därmed 120 miljoner kronor, vilket motsvarar tio procent av bolagets omsättning.

Sanktionsavgiftens storlek ska ses som en gradering av överträdelserna. Finansinspektionen redogör i det föregående avsnittet för inspektionens bedömning av överträdelserna. De omständigheter som inspektionen har tagit upp där beträffande valet av ingripande är sådana som också ska beaktas när sanktionsavgiftens storlek bestäms. Det har inte framkommit några andra omständigheter som bör påverka sanktionsavgiftens storlek.

Efter en samlad bedömning, och med beaktande av Avidas finansiella ställning, anser Finansinspektionen att överträdelserna svarar mot en sanktionsavgift på 20 miljoner kronor.

Finansinspektionen bedömer att sanktionsavgiften är väl avvägd och proportionerlig. Den är inte så stor att Avida på grund av avgiften inte uppfyller sina soliditets- och likviditetskrav enligt 6 kap. 1 § LBF.

Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av Finansinspektionen när beslutet har vunnit laga kraft.

FINANSINSPEKTIONEN

Beatrice Ask
Styrelseordförande

Mikaela Werner
Senior jurist

Beslut i detta ärende har fattats av Finansinspektionens styrelse (Beatrice Ask, ordförande, Maria Bredberg Pettersson, Martin Flodén, Stefan Lundgren, Roine Vestman, Gunnar Larsson, Charlotte Zackari och Malin Alpen, vikarierande generaldirektör) efter föredragning av den seniora juristen Mikaela Werner. I den slutliga handläggningen av ärendet har även chefsjuristen Erik Blommé, verksamhetsområdeschefen Henrik Braconier, avdelningschefen Johan Persson och den seniora juristen Anna Hult deltagit.

Bilaga – Hur man överklagar

Kopia: Avida Finans AB:s (publ) verkställande direktör

Delgivningskvitto

FI dnr 24-24443

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Finansinspektionens beslut om anmärkning och sanktionsavgift

Handling:

Beslut om anmärkning och sanktionsavgift för Avida Finans AB (publ)
meddelat den 11 november 2025.

Jag har i dag, i egenskap av behörig firmatecknare eller ombud, tagit emot
handlingen.

..... Datum	 Namnteckning
	 Namnförtydligande
	 Eventuellt ny adress
	
	
	

Genom att skriva under delgivningskvittot bekräftar du bara att du har tagit
emot handlingen. Det är inte ett bevis på att du godkänner innehållet i den.

Det är viktigt att du skickar tillbaka kvittot till Finansinspektionen så fort som
möjligt. Om du inte gör det kan vi delge dig på annat sätt, till exempel genom
en stämningsman.

Glöm inte att ange vilket datum du tog emot handlingen.

Hur man överklagar

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm, eller till finansinspektionen@fi.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets nummer
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Finansinspektionen inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Finansinspektionen att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.